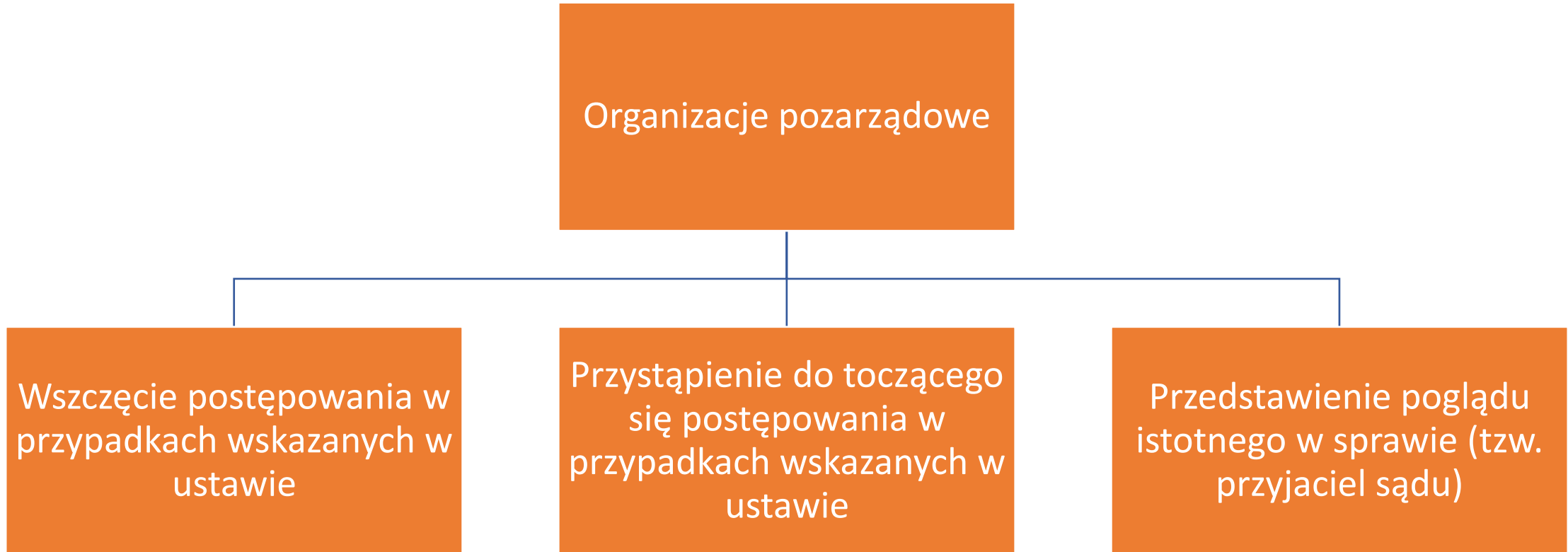

Organizacje pozarządowe
i podmioty na prawach stron

Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe

Art. 8 [Udział organizacji pozarządowych] Organizacje pozarządowe, których zadanie statutowe nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej, mogą dla ochrony praw obywateli, w wypadkach przewidzianych w ustawie, wszcząć postępowanie oraz wziąć udział w toczącym się postępowaniu.

- norma kompetencyjna dla organizacji do udziału w postępowaniu cywilnym
- brak generalnej kompetencji jak w przypadku prokuratora; organizacje mogą działać tylko w przypadkach wskazanych w ustawie (wskazane w KPC oraz w innych ustawach, np. art. 19 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji)
- brak definicji organizacji pozarządowej w KPC
- nacisk na brak prowadzenia działalności gospodarczej jako zadania statutowego (nie chodzi o prowadzenie w ogóle jakiejkolwiek działalności gospodarczej, lecz o to, aby prowadzenie działalności gospodarczej nie było głównym zadaniem organizacji)
- przesłanka ogólna: „dla ochrony praw obywateli”
- sprawa cywilna powinna wykazywać związek z zadaniami statutowymi organizacji

Organizacje pozarządowe

Art. 61 [Zakres działania]

§ 1. Organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych mogą, za zgodą osoby fizycznej wyrażoną na piśmie, wytaczać powództwa na jej rzecz w sprawach o:

- 1) alimenty;
- 2) ochronę środowiska;
- 3) ochronę konsumentów;
- 4) ochronę praw własności przemysłowej;
- 5) ochronę równości oraz niedyskryminacji przez bezpodstawne bezpośrednie lub pośrednie zróżnicowanie praw i obowiązków obywateli.

§ 2. W sprawach wymienionych w § 1 organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych mogą, za zgodą osoby fizycznej wyrażoną na piśmie, przystąpić do niej w toczącym się postępowaniu.

§ 3. Za zgodą przedsiębiorcy, wyrażoną na piśmie, organizacja pozarządowa, której jest członkiem, może na jego rzecz wytoczyć powództwo lub przystąpić do niego w toczącym się postępowaniu związanym z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

§ 4. Do pozwu lub pisma obejmującego przystąpienie organizacja pozarządowa dołącza wyrażoną na piśmie zgodę osoby fizycznej.

§ 1: powództwa niesamodzielne + zgoda osoby fizycznej wyrażona na piśmie (wymóg formalny pozwu) + wskazany katalog spraw

§ 2: przystąpienie do toczącego się postępowania po określonej stronie + zgoda osoby fizycznej wyrażona na piśmie (wymóg formalny pisma)

§ 3: kwalifikowany podmiot- przedsiębiorca

Art. 62 [Forma działania]

§ 1. Do organizacji pozarządowych wytaczających powództwa na rzecz osób fizycznych lub przedsiębiorców **stosuje się odpowiednio przepisy o prokuratorze wytaczającym powództwo na rzecz oznaczonej osoby, z wyjątkiem art. 58 zdanie drugie.**

§ 2. Do przystąpienia organizacji pozarządowych do strony w toczącym się postępowaniu stosuje się **odpowiednio przepisy o interwencji ubocznej, do której nie mają odpowiedniego zastosowania przepisy o współuczestnictwie jednolitym (czyli stosujemy odpowiednio przepisy jak do interwencji ubocznej niesamoistnej).**

Organizacje pozarządowe

Art. 63. [Przedstawienie poglądu przez organizację pozarządową]

Organizacje pozarządowe wymienione w artykułach poprzedzających, które nie uczestniczą w sprawie, mogą przedstawiać sądowi istotny dla sprawy pogląd wyrażony w uchwale lub w oświadczeniu ich należycie umocowanych organów

- organizacja, która nie uczestniczy w postępowaniu
- pogląd wyrażony w formie pisemnej
- pogląd może dotyczyć okoliczności faktycznych lub prawnych

Postępowanie odrębne: Art. 462. [Organizacje pozarządowe, inspektorzy pracy]

W sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych, za zgodą pracownika lub ubezpieczonego wyrażoną na piśmie, mogą wytaczać powództwa na rzecz pracownika lub wnosić odwołania od decyzji organów rentowych, a także, za zgodą pracownika lub ubezpieczonego wyrażoną na piśmie, przystępować do nich w toczącym się postępowaniu.

Państwowa Inspekcja Pracy

Art. 63¹. [Udział Państwowej Inspekcji Pracy w procesie cywilnym]

W sprawach o ustalenie istnienia stosunku pracy inspektorzy pracy mogą wytaczać powództwa na rzecz obywateli, a także wstępować, za zgodą powoda, do postępowania w tych sprawach w każdym jego stadium.

- cel regulacji: przeciwdziałanie nadużywaniu zatrudnienia na podstawie umów cywilnoprawnych
- tylko w sprawach o ustalenie istnienia stosunku pracy
- dwie formy: wytoczenie powództwa niesamodzielnego (niepotrzebna zgoda) i wstąpienie do postępowania po stronie powodowej w każdym stadium postępowania (konieczna zgoda)
- w przypadku wstąpienia do postępowania brak wymogu zgody pisemnej powoda

Art. 63². [Odpowiednie stosowanie przepisów o prokuratorze]

W sprawach wymienionych w artykule poprzedzającym do inspektorów pracy stosuje się odpowiednio przepisy o prokuratorze.

Powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów

Art. 63³. [Udział rzecznika konsumentów w procesie cywilnym]

W sprawach o ochronę konsumentów powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów **może wytaczać powództwa na rzecz konsumentów, a także wstępować, za ich zgodą, do postępowań w tych sprawach w każdym ich stadium.**

Art. 63⁴. [Odpowiednie stosowanie przepisów o prokuratorze]

W sprawach, o których mowa w art. 63³, do powiatowego (miejskiego) rzecznika konsumentów stosuje się **odpowiednio przepisy o prokuratorze.**

Podmioty uprawnione do przedstawienia poglądu

Art. 63⁵. [Podmioty uprawnione do udziału w postępowaniu na podstawie odrębnych przepisów]

§ 1. Jeżeli przepisy odrębne przyznają określonym podmiotom, które nie uczestniczą w sprawie, uprawnienie do przedstawiania sądowi istotnego dla sprawy poglądu, do podmiotów tych stosuje się odpowiednio przepis art. 63. Jednak na wniosek podmiotu uprawnionego sąd może zezwolić, aby pogląd został przedstawiony także ustnie na rozprawie.

§ 2. Na wniosek podmiotu uprawnionego sąd udostępnia akta sprawy w zakresie niezbędnym do przedstawienia poglądu.

- powyższy artykuł nie stanowi źródła uprawnienia, a wskazuje jedynie sposób realizacji tego uprawnienia
- prócz formy pisemnej podmiot uprawniony do przedstawienia istotnego poglądu, może zawnioskować o jego przedstawienia w sposób ustny na rozprawie
- podmioty uprawnione: Komisja Europejska, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów, Rzecznik Finansowy oraz Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej.

Podmioty na prawach prokuratora

- Rzecznik Praw Obywatelskich:

art. 14 ustawy o RPO: Po zbadaniu sprawy Rzecznik może żądać wszczęcia postępowania w sprawach cywilnych, jak również wziąć udział w każdym toczącym się już postępowaniu - na prawach przysługujących prokuratorowi (<- zakres: naruszenie wolności i praw człowieka i obywatela, w tym zasady równego traktowania)

- Rzecznik Praw Dziecka:

art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o RPD: Rzecznik może żądać wszczęcia postępowania w sprawach cywilnych oraz wziąć udział w toczącym się już postępowaniu - na prawach przysługujących prokuratorowi (<- zakres: naruszanie praw lub dobra dziecka)

- Rzecznik Praw Pacjenta

Art. 55 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta: W sprawach cywilnych dotyczących naruszenia praw pacjenta, określonych w niniejszej ustawie oraz w przepisach odrębnych, Rzecznik może z urzędu lub na wniosek strony:

- 1) żądać wszczęcia postępowania,
 - 2) brać udział w toczącym się postępowaniu
- na prawach przysługujących prokuratorowi.

Wszczęcie postępowania

❑ WSZCZĘCIE POSTĘPOWANIA CYWILNEGO W TRYBIE PROCESOWYM:

- Wytoczenie powództwa wszczyna postępowanie cywilne
- Wytoczenie powództwa następuje poprzez wniesienie pisma procesowego w postaci pozwu (wyjątek: art. 466 KPC ustnie do protokołu, EPU- droga elektroniczna)

❑ WSZCZĘCIE POSTĘPOWANIA CYWILNEGO W TRYBIE POSTĘPOWANIA NIEPROCESOWEGO:

Art. 506. [Wszczęcie postępowania nieprocesowego]

Sąd wszczyna postępowanie nieprocesowe na wniosek; w wypadkach wskazanych w ustawie sąd może wszcząć postępowanie także z urzędu.

- Mimo, że ustawodawca posłużył się terminem „może wszcząć postępowanie z urzędu”, uznać należy, że sąd powinien wszcząć takie postępowanie, o ile zachodzą okoliczności uzasadniające wszczęcie takiego postępowania.
- Trafnie podsumował J. Gudowski, że zasadą jest, że sąd wszczyna postępowanie nieprocesowe na wniosek, tam jednak, gdzie brany jest pod uwagę **prewencyjny charakter ochrony sądowej lub interes publiczny**, kodeks postępowania cywilnego lub przepisy szczególne przewidują możliwość wszczęcia postępowania z urzędu. (komentarz do art. 506 KPC [w:] Ereciński Tadeusz (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom IV. Postępowanie rozpoznawcze. Postępowanie zabezpieczające, wyd. V, uwaga nr 11, dostęp SIP LEX)
- Kiedy sąd może wszcząć postępowanie z urzędu:
 - ❖ Gdy dopuszczalne jest wszczęcie postępowania na wniosek albo z urzędu, (np. 635 KPC, gdzie Sąd dokonuje zabezpieczenia spadku na wniosek lub z urzędu)
 - ❖ Gdy ustawa przewiduje tylko wszczęcie postępowania z urzędu, np.: 543 lub art. 569 § 2 KPC

❑ Wszczęcie postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego- wniosek

❑ Wszczęcie postępowania wznowieniowego- skarga o wznowienie postępowania

SKUTKI WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA

☐ Skutki formalne

- Zainicjowanie wstępnej fazy postępowania: przewodniczący sprawdza pozew pod kątem spełnienia warunków formalnych i fiskalnych
- Utrwalenie właściwości sądu
- Utrwalenie jurysdykcji

☐ Skutki materialnoprawne

- Ustanie zakazu anatocyzmu- możliwość żądania odsetek od zaległych odsetek,
- Przerwanie biegu przedawnienia roszczenia,
- Przerwanie biegu zasiedzenia
- Przerwanie innych terminów prawa materialnego, np 64 KRO

Moment wytoczenia powództwa:

- 1) dzień, w którym pismo (pозew) zostało złożone osobiście w biurze podawczym sądu,
- 2) Data oddania pisma w formie przesyłki poleconej w polskiej placówce pocztowej operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe lub w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej (gdyż jest to równoznaczne z wniesieniem go do sądu- art. 165 KPC)
- 3) Data złożenia oświadczenia i sporządzenia protokołu- w przypadku wniesienia pozwu w trybie art. 466 KPC
- 4) Dzień złożenia pisma przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej albo przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego oraz przez członka załogi polskiego statku morskiego u kapitana statku,
- 5) Dzień wprowadzenia pisma do systemu teleinformatycznego

Warunki formalne i konstrukcyjne pism procesowych

Pisma procesowe- wiadomości wstępne

Art. 125. [Pisma procesowe – sposób wnoszenia]

§ 1. Pisma procesowe obejmują **wnioski i oświadczenia stron składane poza rozprawą.**

§ 2. Jeżeli przepis szczególny tak stanowi, pisma procesowe wnosi się na urzędowych formularzach.

§ 2¹. Jeżeli przepis szczególny tak stanowi albo dokonano wyboru wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, pisma procesowe w tej sprawie wnosi się **wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Pisma niewniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego nie wywołują skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, o czym sąd poucza wnoszącego pismo.**

§ 2^{1a}. Dokonanie wyboru wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego oraz dalsze wnoszenie tych pism za pośrednictwem tego systemu jest dopuszczalne, jeżeli z przyczyn technicznych, leżących po stronie sądu, jest to możliwe.

§ 2². W przypadku niewniesienia pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego przewodniczący zawiadamia wnoszącego pismo o bezskuteczności czynności.

§ 2³. Jeżeli z przyczyn technicznych leżących po stronie sądu nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w wymaganym terminie, stosuje się przepisy art. 168-172.

§ 2⁴. Oświadczenie o wyborze lub rezygnacji z wyboru wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego składa się za pośrednictwem tego systemu. Oświadczenie to jest wiążące tylko w stosunku do osoby, która je złożyła.

§ 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzory i sposób udostępniania stronom urzędowych formularzy, o których mowa w § 2, odpowiadających wymaganiom przewidzianym dla pism procesowych, szczególnym wymaganiom postępowania, w którym mają być stosowane,

oraz zawierających niezbędne pouczenia dla stron, co do sposobu ich wypełniania, wnoszenia i skutków niedostosowania pisma do tych wymagań, uwzględniając, że urzędowe formularze powinny być udostępniane w siedzibach sądów oraz bezpłatnie w sieci Internet w formie pozwalającej na dogodną edycję treści formularza.

§ 3¹. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, mając na względzie skuteczność wnoszenia pism, szczególne wymagania postępowań obsługiwanych przez ten system oraz ochronę praw osób wnoszących pisma.

§ 4. (uchylony).

- Dwie zasady postępowania cywilnego- zasada ustności i zasada pisemności
- Zasada pisemności obowiązuje: 1) poza rozprawą 2) wtedy, gdy przepis szczególny nakłada na określoną czynność procesową formę pisemną, 3) gdy mamy dualność formy- np. wniosek o wyłączenie sędziego
- Pismo procesowe jest wnoszone do sądu lub innego organu procesowego przez strony w toku postępowania cywilnego i w związku z jego przebiegiem
- Forma pisemna: zwykła i kwalifikowana (urzędowe formularze oraz składanie pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego)
- Pisma zwykłe i pisma kwalifikowane (dodatkowe wymogi konstrukcyjne, np. pozew, apelacja)
- Pisma procesowe ≠ pisma sądowe

Ogólne warunki dla pism procesowych

Art. 126. [Ogólne warunki pism procesowych]

§ 1. Każde pismo procesowe powinno zawierać:

- 1) **oznaczenie sądu, do którego jest skierowane;**
- 2) **imiona i nazwiska lub nazwy stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników;**
- 3) **oznaczenie rodzaju pisma;**
- 4) **osnowę wniosku lub oświadczenia;**
- 5) **w przypadku gdy jest to konieczne do rozstrzygnięcia co do wniosku lub oświadczenia - wskazanie faktów, na których strona opiera swój wniosek lub oświadczenie, oraz wskazanie dowodu na wykazanie każdego z tych faktów;**
- 6) **podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika;**
- 7) **wymienienie załączników.**

§ 1¹. Do pisma procesowego **dołącza się załączniki wymienione w tym piśmie.**

§ 2. Gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno **ponadto zawierać oznaczenie przedmiotu sporu** oraz:

1) **oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy stron** albo, w przypadku gdy strona jest przedsiębiorcą wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej - **adres do doręczeń wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,**

1¹) **oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy przedstawicieli ustawowych i pełnomocników stron,**

2) **numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) powoda** będącego osobą fizyczną, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania lub posiada go

nie mając takiego obowiązku lub

3) **numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku - numer w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub NIP powoda** niebędącego osobą fizyczną, który nie ma obowiązku wpisu we właściwym rejestrze lub ewidencji, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania.

§ 2¹. Dalsze pisma procesowe, poza elementami określonymi w § 1, **powinny zawierać sygnaturę akt.**

§ 3. **Do pisma należy dołączyć pełnomocnictwo albo uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa, jeżeli pismo wnosi pełnomocnik, który wcześniej nie złożył pełnomocnictwa.** Jeżeli pełnomocnik dokonał wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa wnosi się za pośrednictwem tego systemu.

§ 3¹. Przepisu § 3 nie stosuje się do pism wnoszonych w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

§ 4. **Za stronę, która nie może się podpisać, podpisuje pismo osoba przez nią upoważniona, z wymienieniem przyczyny, dla której strona sama się nie podpisała.**

§ 5. Pismo procesowe wniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

§ 6. (uchylony).

WPS i wymóg fiskalny

Art. 126¹. [Obowiązek podania wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia]

§ 1. W każdym piśmie należy podać wartość przedmiotu sporu lub wartość przedmiotu zaskarżenia, jeżeli od tej wartości zależy właściwość rzeczowa sądu, wysokość opłaty lub dopuszczalność środka odwoławczego, a przedmiotem sprawy nie jest oznaczona kwota pieniężna.

§ 2. Pisma dotyczące części przedmiotu sporu lub zaskarżenia podlegają opłacie tylko w stosunku do wartości tej części.

§ 3. Wartości przedmiotu sporu lub zaskarżenia **podaje się w złotych, zaokrąglając w górę do pełnego złotego.**

Art. 126². [Żądanie należnej opłaty]

§ 1. Sąd nie podejmie żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata.

§ 2. Nie żąda się opłaty od pisma, jeżeli już z jego treści wynika, że podlega ono odrzuceniu.

Pisma przygotowawcze

Art. 127. [Pisma przygotowawcze]

§ 1. W piśmie procesowym mającym na celu przygotowanie sprawy do rozstrzygnięcia (pismo przygotowawcze) strona powinna zwięźle podać **stan sprawy, wyszczególnić, które fakty przyznaje, a którym zaprzecza, oraz wypowiedzieć się co do twierdzeń i dowodów zgłoszonych przez stronę przeciwną.**

§ 2. W piśmie przygotowawczym strona może także wskazać podstawy prawne swoich żądań lub wniosków.

Uwaga na Art. 205³ KPC

Art. 128. [Obowiązek dołączenia odpisów i załączników]

§ 1. Do pisma procesowego należy dołączyć **jego odpisy i odpisy załączników dla doręczenia ich uczestniczącym w sprawie osobom, a ponadto, jeżeli w sądzie nie złożono załączników w oryginale, po jednym odpisie każdego załącznika do akt sądowych.**

§ 2. Do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego dołącza się poświadczone elektronicznie odpisy załączników.

UWAGA:

1) Art. 89. [Obowiązek dołączenia pełnomocnictwa; uwierzytelnianie dokumentów]

§ 1. Pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wiarygodny odpis pełnomocnictwa wraz z odpisem dla strony przeciwnej.

2) Nie każde pismo procesowe będzie musiało zostać doręczone stronie (choć nie jest to jednolicie rozumiane w doktrynie- pisma procesowe niezwiązane bezpośrednio z tokiem sprawy, np. wniosek o zwolnienie z kosztów sądowych, wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku)

3) Odpis pisma musi być odzwierciedleniem pisma- nie musi być natomiast podpisany ani poświadczony za zgodność z oryginałem

Art. 128¹. [Elementy pisma wnoszonego przez stronę zastępowaną przez profesjonalnego pełnomocnika]

Pismo wnoszone przez stronę zastępowaną przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej **powinno zawierać wyraźnie wyodrębnione oświadczenia, twierdzenia oraz wnioski, w tym wnioski dowodowe. Jeżeli pismo zawiera uzasadnienie, wnioski dowodowe, zgłoszone tylko w tym uzasadnieniu, nie wywołują skutków, jakie ustawa wiąże ze zgłoszeniem ich przez stronę.**

ORYGINAŁY DOKUMENTÓW- patrz: art. 129 KPC

Braki formalne i fiskalne

Art. 130. [Uzupełnienie braków formalnych; zwrot pisma]

§ 1. Jeżeli pismo procesowe **nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych lub jeżeli od pisma nie uiszczono należnej opłaty, przewodniczący wzywa stronę, pod rygorem zwrócenia pisma, do poprawienia, uzupełnienia lub opłacenia go w terminie tygodniowym. Mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym.**

§ 1¹. Jeżeli pismo wniosła osoba zamieszkała lub mająca siedzibę **za granicą**, która nie ma w kraju przedstawiciela, przewodniczący wyznacza termin do poprawienia lub uzupełnienia pisma albo uiszczenia opłaty **nie krótszy niż miesiąc, przy czym gdyby doręczenie wezwania miało mieć miejsce poza terytorium Unii Europejskiej, oznacza się termin nie krótszy niż trzy miesiące.**

§ 2. Po bezskutecznym upływie terminu **przewodniczący zwraca pismo stronie. Pismo zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu.**

§ 3. Pismo poprawione lub uzupełnione w terminie **wywołuje skutki od chwili jego wniesienia.**

§ 4. Zarządzenie przewodniczącego o **zwrocie pozwu** doręcza się **tylko powodowi.**

§ 5. Pisma procesowe sporządzone z naruszeniem art. 87¹ podlegają zwrotowi bez wzywania do usunięcia braków, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 6. Jeżeli przepis szczególny przewiduje, że pismo może być wniesione wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, pismo wnosi się wraz z opłatą. Pismo wniesione bez opłaty nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, o czym sąd poucza wnoszącego pismo. W razie jednoczesnego wniesienia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego więcej niż jednego pisma podlegającego opłacie żadne z tych pism nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, jeżeli nie uiszczono opłaty w wysokości sumy opłat należnych od wszystkich pism.

§ 7. W przypadku wniesienia pisma podlegającego opłacie z naruszeniem § 6 przewodniczący zawiadamia wnoszącego pismo o bezskuteczności czynności.

§ 8. Przepisów § 6 i 7 nie stosuje się, jeżeli wnoszący pismo jest zwolniony z mocy prawa od kosztów sądowych w zakresie opłaty sądowej należnej od tego pisma, a także w razie zwolnienia od tych kosztów przyznanego przez sąd lub w razie zgłoszenia wniosku o takie zwolnienie.

Art. 130^{1a}. [Zwrot pisma bez wezwania do usunięcia jego braków]

§ 1. Jeżeli pismo procesowe wniesione przez **adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych, przewodniczący zwraca pismo bez wezwania do jego poprawienia lub uzupełnienia.** Mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym.

§ 2. W zarządzeniu o zwrocie pisma **wskazuje się braki, które stanowią podstawę zwrotu.**

§ 3. **W terminie tygodnia od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie pisma strona może je wnieść ponownie. Jeżeli pismo to nie jest dotknięte brakami, wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia. Skutek ten nie następuje w przypadku kolejnego zwrotu pisma, chyba że zwrot nastąpił na skutek braków uprzednio niewskazanych.**

§ 4. (uchylony).

Art. 130². [Zwrot pisma bez wezwania do uiszczenia opłaty]

§ 1. Pismo wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego, **które nie zostało należycie opłacone, przewodniczący zwraca bez wezwania o uiszczenie opłaty, jeżeli pismo podlega opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu.**

§ 2. **W terminie tygodniowym od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie pisma z przyczyn określonych w § 1 strona może uiścić brakującą opłatę. Jeżeli opłata została wniesiona we właściwej wysokości, pismo wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia.** Skutek taki nie następuje w razie kolejnego zwrotu pisma z tej samej przyczyny.

§ 3. (uchylony).

§ 4. (uchylony).

§ 5. Przepisu § 1 nie stosuje się, **gdy obowiązek uiszczenia opłaty stosunkowej powstał na skutek sprawdzenia przez sąd wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub zaskarżenia.**

